

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

Publishing house «BREEZE»,
Montreal, Canada

PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF BUSINESS

Collection of scientific articles

Volume 1

List of journals indexed

Submitted for review in

Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

Publishing house «BREEZE»,
Montreal, Canada,
2014

Publishing house «BREEZE»

**PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT
OF BUSINESS**

Reviewers:

Dimitar Kanev,

Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics (Varna, Bulgaria)

Ivan Brezina,

prof. Ing., CSc.

Faculty of Economic Informatics,

Department of Operations Research and Econometrics

The University of Economics in Bratislava

*Science editor: Ph.D. in Economics, Associate Professor, Professor of RANH
Drobyazko S.I.*

Problems of social and economic development of business: Collection of scientific articles. Vol. 1 - Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2014.- 388 p.

ISBN 978-1-926711-19-5

Collection of scientific articles published on the results of the International scientific and practical conference "Problems of social and economic development of business" is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-1-926711-19-5

© 2014 Copyright by Publishing house «BREEZE»

© 2014 Authors of the articles

© 2014 All rights reserved

CONTENT

1. NATIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	8
Deniš A. THE WAYS OF DEVELOPMENT OF THE LATVIAN INNOVATION SYSTEM MANAGEMENT	8
Krajňáková E., Vojtovič S. NEW DIMENSIONS OF THE LABOR MARKET AND EMPLOYMENT	15
Nikolova-Alexieva V.L., Kumanova-Larde D.D. INVESTIGATION OF PROCESS MODELING IN BULGARIAN ORGANIZATIONS	20
Bazan L.I., Bezugla K.O. DIRECTIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT IN IT-SECTOR IN UKRAINE.....	25
Boyko V.S. UKRAINE ONE STEP AWAY FROM FINANCIAL COLLAPSE..	30
Bondar-Podhurskaya O.V. SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF MANAGEMENT OF SUSTAINABLE INNOVATIVE SOCIALLY ORIENTED ECONOMY DEVELOPMENT IN UKRAINE	35
Bugenitsa V.V. THE DEVELOPMENT OF "GREEN ECONOMY": THE NATIONAL ASPECT	40
Ganzjuk S. M., Yakubovskaya A.O. INVESTMENT CLIMATE IN UKRAINE: REALITIES OF POLITICAL CRISIS	45
Dudchenko V.Y. TREND ANALYSIS POST-CRISIS RECOVERY WORLD TRADE	49
Evdokimov A.V., Evdokimova A.V., Veliiev N.A. FORMATION OF THE CONCEPTUAL MODEL OF ACTIVITY COMMUNITIES AS THE BASIS OF REGIONAL ECONOMIC INNOVATIVE PROGRESS	55
Yermolenko T. EXPERIENCE REGULATION FOREIGN DIRECT INVESTMENT VISEGRAD COUNTRIES	60
Zabarna E.M., Tsvirinkalo D.I. VENTURE ENTERPRISE AS A PART OF INNOVATION INFRASTRUCTURE.....	64
Zyma O. B. IMPACT OF MILITARY FACTORS ON THE TOURISM SECTOR AND FORMATION PROCESS OF MECHANISMS OF PPP IN THE INDUSTRY	67
Kvasha K. V. THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE AS AN INSTITUTIONAL MEMBER OF THE INVESTMENT FOR ECONOMIC DEVELOPMENT.....	71
Kyselyov K. U. GOODS AND SERVICES CONSUMPTION OF THE POPULATION OF UKRAINE AS AN OBJECT OF STATISTICAL STUDY ...	75
Kondratieva T. FRACTALITY OF THE ECONOMIC MENTALITY AS DETERMINANT OF THE ECONOMIC INSTITUTIONS' DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	80
Krasnorutskyy O.O., Krutko M.A., Ryzhik I.O. THEORETICAL ASPECTS OF INTEGRATION AND COOPERATION IN AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF UKRAINE.....	85
Kucherenko E.V. PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF OILSEED INDUSTRY IN UKRAINE AND ODESSA REGION.....	87

Lytvyn O.Y., Shamota Y.Y. THE PECULIARITIES OF LAND REFORMS XIX – THE BEGINNING XX CENTURY IN UKRAINE	93
Marchuk Iu.V., Melnyk D.O. INVESTMENT SUPPORT PROBLEMS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE COUNTRY AND ITS REGIONS ...	97
Mikhailiuk O.N., Piatkova T.V. WORLD PRACTICE ASSESSMENT OF PROJECTS OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP.....	101
Petrova I.L., Mosiychuk T.K. STRATEGIC DIRECTING OF INNOVATIVE DEVELOPMENT FOR NATIONAL ECONOMIC SECURITY	106
Naumenko N.S. COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN INVESTING IN THE GLOBAL ECONOMY AND THE INFLUX OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN UKRAINE AGAINST THE BACKGROUND OF THE DESTRUCTIVE COMPONENT OF GLOBAL DEVELOPMENT	111
Nikiforova V.A. CONCEPTUAL POSITION OF NEOINDUSTRIALIZATION DEVELOPED AND DEVELOPING COUNTRIES	116
Nosova O.V. THE ROLE OF THE STATE IN THE GOODS COMPETITIVENESS IMPROVEMENT IN UKRAINE	120
Pavlikha N. V., Kytsyuk I. V. THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE UKRAINE’S ECONOMY DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION	126
Pidhrebela M.I. LARGE-SCALE PRODUCTION UNDER CONDITIONS OF DUALIZATION OF AGRARIAN SECTOR OF UKRAINE’S ECONOMY	131
Potravka L.A. APPLICATION CHAOS THEORY IN THE STUDY TRANSFORMATIONS ECONOMIC SYSTEM	136
Radjabova Z.K. EUROASIAN ECONOMIC UNION AS A KERNEL OF POST-SOVIET COUNTRIES’ INTEGRATION COOPERATION	139
Soboleva O.P. 144 MODERN APPROACHES TO THE INTERNATIONAL TRADE ANALYSIS: METHODOLOGICAL ASPECT.....	144
Stupnitskiy V.V., Stupnitska N.I., Sribna E.V. THE STRATEGIC DOCTRINE OF ENERGETICS	149
Fylyppova I.H. FACTORS INFLUENCING THE EFFECTIVENESS OF CLUSTERING.....	154
Kharenko I.V., Iedynak V. Y., Krasnorudskyy V.B. THE ANALYSIS OF INVESTMENT ATTRACTION OF DNIPROPETROVS’K REGION	159
Shevchenko I.Yu. BASIC PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF A TRANSPORT COMPLEX OF UKRAINE.....	164
2. ENTERPRISES ECONOMICS AND MANAGEMENT	169
Çerri S. AN ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL TRUST IN B2B CONTEXT	169
Gasūne Dz., Deniš A. PUBLIC, PRIVATE, LOCAL GOVERNMENT OWNERSHIP MODES AND PERFORMANCE	172
Hadjiev B. I., Kumanova-Larde D.D. CONTEMPORARY RE-ENGINEERING TOOLS FOR BUSINESS MODELING.....	176
Havierníková K., Srovnalíková P. THE IMMUNITY OF FAMILY BUSINESS IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC CRISIS	179

Antipceva O.U. MODELING FINANCIAL DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE IN THE KNOWLEDGE ECONOMY.....	184
Balan O.S. COMPETENCE OF THE PERSONNEL IN MANAGING INVESTMENT DECISIONS AT THE STAGE OF LIFE CYCLE OF INVESTMENT PROJECT.....	189
Belyak T.A. CORPORATE CULTURE: ESSENCE, PRINCIPLES, MODELS AND MECHANISMS.....	193
Bliznuk O.P., Brezynska A.P. METHODOLOGICAL APPROACHES TO OPTIMIZATION OF STRUCTURE OF THE CAPITAL IN THE CONTROL SYSTEM OF FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISES OF RETAIL TRADE.....	199
Bratishko Yu.S. ASSESSMENT OF SOCIAL RESPONSIBILITY OF PHARMACEUTICAL BUSINESS.....	205
Vakhrusheva V.O., Vakhrusheva E.A. CONCEPT OF VALUE AS A BASIS OF FINANCIAL DEVELOPMENT STRATEGY OF GROWTH.....	209
Volchkova G.K. PECULIARITIES OF SOCIAL CAPITAL MEASURING AT THE ENTERPRISE.....	214
Holik V.V. STRATEGIC DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES.....	217
Grabovets I.V., Bratchenko L.E., Chernous L.S. CONTROLLING IN THE SYSTEM OF PRODUCT QUALITY MANAGEMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	223
Dankiv Y., Ostap'yuk M., Dankiv V. TARIFF NORMING OF WAGES.....	226
Iemtsev V.I., Iemtseva I. MODERN INTEGRATION PROCESSES IN SUGAR INDUSTRY OF UKRAINE.....	231
Ivaniienko V.V., Ivaniienko K.V. EXPORT POTENTIAL ASSESSMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES: THEORETICAL, METHODOLOGICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS.....	237
Ivanyuta O.N. ECONOMIC MECHANISMS OF COMMERCIAL ESTABLISHMENT ON THE CREDIT MARKET CAPITAL.....	242
Cherednychenko V.A., Ivliev D.K. INFORMATION SYSTEM INNOVATION AS A NECESSARY FACTOR IN MODERN ACTIVITY ENTERPRISES.....	247
Kasianova A.O. 252 THE VIEW OVER CORPORATE MEASURES OF MANAGEMENT RESTRUCTURING IN FINANCIALLY STABLE AND FINANCIALLY DISTRESSED COMPANIES.....	252
Kovalyova Y.G. OPTIMISATION OF TRADE INTERPRISES' WAREHOUSE ACTIVITY.....	256
Krutova A.S., Lachkova L.I., Lachkova V.M. A GROUND OF METHODOLOGICAL PROVIDING OF CHOICE OF METHODS OF MANAGEMENT COMMERCIAL RISKS IS ON ENTERPRISES OF TRADE.....	262
Lazarenko D.O., Gonchar L.V., Krutogorsky Y.V. INFORMATIVE CONSTITUENT OF SYSTEM MANAGEMENT BY FOOD ENTERPRISES.....	266
Lapina I.S., Kula M.V. INCREASE EFFICIENCY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES BASED ON TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL INNOVATION.....	271

Lachkova L.I., Lachkova V.M., Sifurova A.I. ON CERTIFICATION OF THE RISKS OF TRADING ENTERPRISES.....	275
Maisuradze M.Yu. PERFORMANCE AND NECESSITY FOR REFORMS IN COAL MINING.....	279
Morgulets O., Khomenko O. SERVICE MANAGEMENT CONCEPT ON THE BASIS OF CUSTOMER-ORIENTED APPROACH.....	284
Nevdachina O.I. BUILDING AN EFFECTIVE DEVELOPMENT STRATEGY.....	288
Nesterenko O.S. IMPACT INNOVATIONS FOR COMPETITIVENESS UKRAINE.....	291
Nikiforenko V., Kravchenko V.O. ORGANIZATIONAL CULTURE IS IN SYSTEM OF INNOVATIVE BEHAVIOR OF PERSONNEL OF UKRAINIAN ENTERPRISES.....	297
Nyshenko O.V. BUSINESS PROCESS OUTSOURCING.....	301
Odarenko O.V. RISK MANAGEMENT IN TELECOMMUNICATION STARTUPS.....	304
Onysenko T.S. MODELS OF CHOOSING OF INNOVATION STRATEGIC ALTERNATIVES IN PUBLISHING HOUSE.....	309
Pavlov K.V. SYSTEM OF THE INDICATORS CHARACTERIZING DEVELOPMENT OF NANO ECONOMY.....	312
Papenko L.M. ORIENTATION TO STUDENTS AS THE MAIN PRINCIPLE OF MODERN EDUCATION.....	318
Polozova T.V. DIAGNOSTICS OF FINANCIAL ABILITY OF INNOVATION AND INVESTMENT PROJECTS.....	322
Rymkina M.S. HOW TO CHOOSE TECHNIQUES ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF ENTERPRISE IN UKRAINE.....	326
Sakun A. EFFECTIVE PRODUCT POLICY AS A PROVIDER OF ECONOMIC STABILITY OF THE ENTERPRISE.....	332
Stepanova L.B. TENDENCIES OF MANAGEMENT A PERSONNEL IN THE CONDITIONS OF MARKET ECONOMY.....	335
Tolstaya N.V. DIVERSIFICATION OF PRODUCTION OF CORPORATE ENTERPRISE MANAGEMENT AS A TOOL STRATEGIC POTENTIAL.....	339
Frolenko O.M. LOGISTIC AND MARKETING MECHANISM OF REALIZATION THE ENTERPRISE STRATEGY ON THE BASIS OF PROVIDING ITS ECONOMIC SAFETY.....	342
Cherednychenko V.A., Chebukin Y.V. STRATEGY OF CONSULTING FIRM.....	347
Cherepanova N.A. FORMATION OF PRICING STRATEGY ON OIL AND FAT COMPANY.....	353
Cherkasov V.I. INTERACTIVE MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE PROCESS OF ECONOMICAL GLOBALIZATION.....	357
Chernyak A. M. DETERMINING THE LEVEL OF ECONOMIC SECURITY OF MODERN ENTERPRISES USING THRESHOLD INDEXES.....	362

Cherchata A.O. ECONOMIC-ORGANISING ASPECTS OF THE LOGISTIC SYSTEM FORMATION AT THE BUILDING ENTERPRISE	365
Chubuk L.P. FEATURES OF VALUATION OF THE WAREHOUSE REAL ESTATE (ELEVATORS) IN MANAGEMENT CONTEXT.....	370
Shatska S.E. DIRECTIONS OF THE STRATEGIC DEVELOPMENT OF THE QUALITY OF MANAGEMENT IN ORGANIZATIONS OF UKRAINE	375
Shepel I.V. USE OF MANPOWER IN AGRICULTURAL PRODUCTION AND SUPPORT THE MOTIVATION OF LABOUR.....	380

Polozova T.V.

Ph.D., Associate Professor,
Kharkiv National University of radioelectronics

DIAGNOSTICS OF FINANCIAL ABILITY OF INNOVATION AND INVESTMENT PROJECTS

Полозова Т.В.

к.е.н., доцент,

Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків, Україна

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

У даній статті запропоновано сукупність показників для діагностики фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів. Запропонований методичний інструментарій передбачає використання мінімально допустимої кількості показників, які мають бути обов'язково враховані на стадії попередньої експертизи та відбору інноваційно-інвестиційних проектів. Це дозволяє швидко обрати проект (проекти) з кількох альтернатив для більш детальної, поглибленої діагностики.

Ключові слова: *діагностика, фінансова спроможність, інноваційно-інвестиційний проект, дисконтування грошових потоків, ефективність.*

The collection of the factors for diagnostics of the financial ability innovation and investment project is offered. Offered methodical toolbox provides use minimum possible amount factors, which must be are without fall taken into account on stage of the preliminary expert operation and selection innovation and investment project. This allows quickly to choose the project from several alternatives for more detailed, deepened diagnosticses.

Key words: *diagnostics, financial ability, innovation and investment project, discounting cash-flow, efficiency.*

У сучасних умовах правильний вибір напряму вкладання коштів є досить складним завданням. Це обумовлене наявністю високих темпів інфляції, які супроводжуються різкими коливаннями, значних сум кредиторських заборгованостей у підприємств, нестабільністю податкового законодавства, політичної ситуації і т.д. У такій ситуації головне завдання будь-якого підприємства укладається в об'єктивній і достовірній оцінці всіх інвестиційних пропозицій і виборі найбільш перспективних з них з погляду раціонального розміщення капіталу. Особлива увага при цьому приділяється діагностиці фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів як одного з основних критеріїв оцінки з погляду потенційного інвестора.

Питанням діагностики фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів присвячено роботи вітчизняних вчених М.М. Микитюка, П.Г. Перерви, О.М. Ястремської, С.М. Ілляшенка, В.Л. Осецького, І.Р. Бузько, Н.В. Смолінської, А.Б. Кондрашихіна, О.О. Гетьман, Л.В. Соколової, А.І. Яковлєва [1-9].

Значний внесок у розроблення теоретичних та практичних питань оцінки економічної ефективності інвестування зробили західні та російські економісти – В.Беренс і П.М. Хавранек, М.Блум і І.Френд, Р.Брейлі, Д. Герц, Л.Крувшиць, Е.Лернер, Д.Лінтнер, Ф.Лутц та В.Лутц, С.Майєрс, Г.Марковіц, Р.Пайк, Р.Паркер, В.Шарп, С.Шмідт, М.Баканов, Ю.Богатін, В.Богачов, Н.Ведута, Є.Єндовіцький, Л.Канторовіч, В.Ковальов, В.Москвін, Т.Хачатуров, В.Швандар, В.Шеремет та ін.

Метою даного дослідження є удосконалення методичного інструментарію діагностики фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів.

Запропонована модель діагностики фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів передбачає здійснення розрахунків за двома напрямами: фінансова оцінка та оцінка ефективності на основі концепції дисконтування грошових потоків (рис. 1).

Фінансова складова діагностики містить розрахунки основних показників, які викликають зацікавленість з боку потенційних інвесторів і будуть використані при розрахунку показників економічної ефективності інноваційно-інвестиційних проектів.

На основі підходів, викладених в [1, 2, 5, 10, 11], для фінансової оцінки інноваційно-інвестиційних проектів пропонується використовувати розрахунок необхідних показників з метою визначення потенційної прибутковості кожного із проектів і зробити висновок про прийнятність конкретної пропозиції.

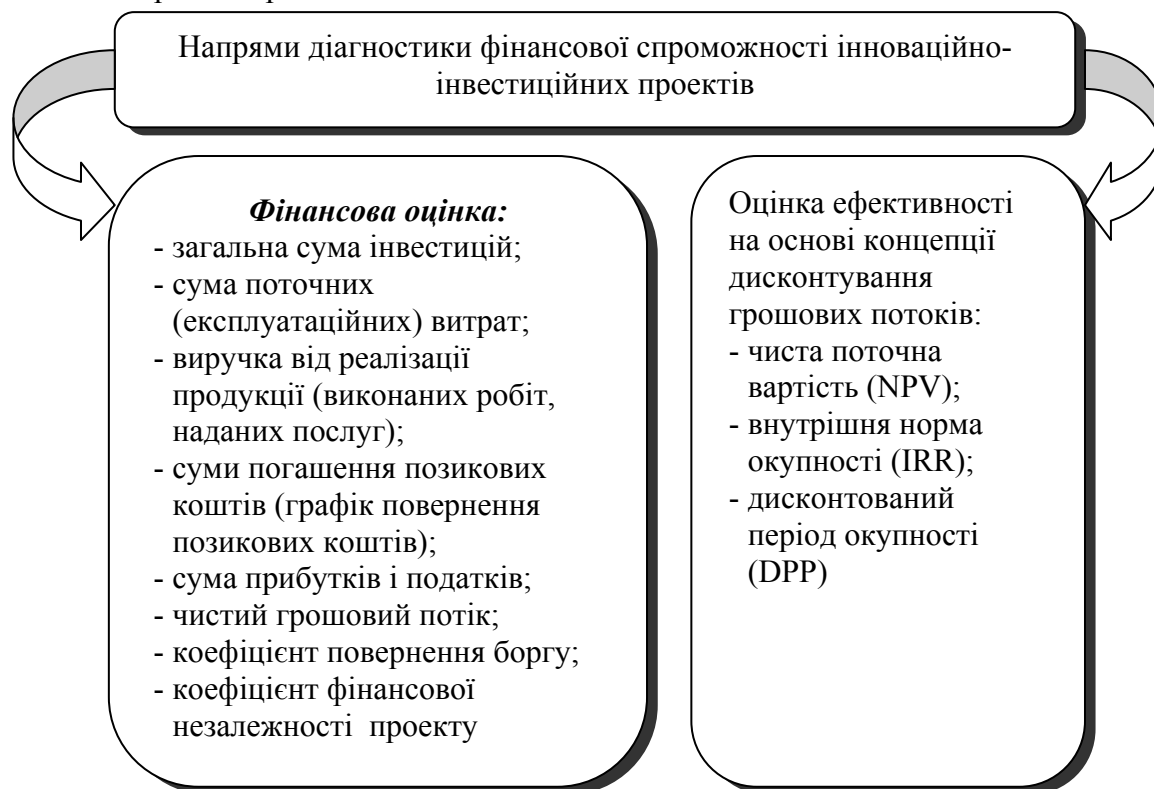

Рис. 1. Складові діагностики фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів

Визначення загальної суми інвестицій передбачає визначення можливості інвестування, наявності певної суми вільних власних коштів, яку підприємство готове вкласти в той або інший проект (проекти), або частку коштів, яку підприємство вимушене отримати в позику.

Розрахунок поточних (експлуатаційних) витрат на виробництво продукції (виконання робіт, надання послуг) бажано виконати з розбивкою на постійні і змінні у кожному періоду реалізації проекту.

Виручка від реалізації продукції розраховується виходячи з обсягу виробництва у натуральному вираженні й ціни продукції.

У процесі розрахунку сум погашення позикових або притягнутих коштів може бути кілька варіантів. Якщо планується додаткова емісія, то слід указати вартість однієї акції, кількість акцій і розмір виплачуваних дивідендів по придбаних акціях. Залучення інвестиційних коштів також можливо шляхом ведення спільної діяльності. При цьому обговорюється поділ повноважень при управлінні інноваційно-інвестиційним проектом, права й обов'язки кожного з учасників, способи погашення інвестицій (наприклад, право придбання акцій, частка готової продукції, частка отриманого прибутку) і строки повернення інвестиційних коштів.

Як свідчить практика, найпоширенішою формою інвестицій є кредитні кошти. Такою формою інвестування, в основному, займаються комерційні банки. На основі укладеної кредитної угоди здійснюється розрахунок повернення кредиту, тобто визначення сум погашення боргу. На цьому етапі необхідно досить чітко викласти схему й періодичність виплати відсотків і основної суми інвестиції, тому що для інвестора це є першочерговою умовою видачі кредиту. Недостатньо обґрунтовані розрахунки при фінансовій оцінці можуть

викликати негативну реакцію з боку потенційного інвестора, і проект може бути свідомо відхилений. Оскільки при розрахунку сум погашення кредиту, нарахуванні й виплаті відсотків можливі кілька варіантів, то й розрахункові співвідношення мають будуть різними:

а) сума боргу й нараховані відсотки ($D_{\%}$) виплачуються вроздріб протягом усього строку надання кредиту. У цьому випадку сума погашення боргу в розрахунковому періоді визначається за формулою:

$$D_{\%} = S_V + (DN \cdot B_{\%}), \quad (1)$$

де S_V – сума виплати боргу в розрахунковому періоді; DN – сума боргу на початок періоду; $B_{\%}$ – банківський відсоток.

Сума виплати боргу в розрахунковому періоді встановлюється підприємством самостійно виходячи з величини отриманого прибутку, але не нижче мінімальної суми, яка за умовами позики повинна бути погашена в розрахунковому періоді.

Сума боргу на початок періоду розраховується в такий спосіб:

$$DN = DN_{t-1} - S_V, \quad (2)$$

де DN_{t-1} – борг на початок попереднього періоду. При $t=0$ борг на початок розрахункового періоду дорівнює сумі наданого кредиту ($DN = S_{кр}$);

б) сума боргу виплачується вроздріб, а відсотки – наприкінці терміну дії кредитної угоди. Тоді сума, виплачувана по кредиту в розрахунковому періоді дорівнює S_V , а сума відсотка по кредиту ($K_{\%}$) визначається в такий спосіб:

$$K_{\%} = \sum_{t=0}^n DN \cdot B_{\%}, \quad (3)$$

де n – строк надання кредиту;

в) сума боргу з відсотками виплачується наприкінці терміну дії кредитного договору. При цьому розрахунок суми погашення боргу здійснюється за формулою:

$$D_{\%} = S_{кр} \cdot (1 + T_{кр} \cdot B_{\%}), \quad (4)$$

де $T_{кр}$ – строк надання кредиту;

г) сума боргу ($S_{кр}$) виплачується по закінченню терміну дії кредитного договору, а відсотки – кожний період реалізації проекту до моменту погашення всієї суми боргу. Тоді сума відсотка за кредитом у розрахунковому періоді визначається за формулою:

$$K_{\%} = S_{кр} \cdot B_{\%}. \quad (5)$$

На підставі даного розрахунку робиться висновок про вчасне повернення кредиту й систематичності повернення позикових коштів, що дозволяє підприємству оцінити свій фінансовий стан у кожному періоді реалізації проекту.

Розрахунок прибутків і податків здійснюється у кожному періоді реалізації проекту з урахуванням діючої ставки оподаткування.

Сума чистого прибутку (P_N) визначається як різниця між величиною прибутку до оподаткування і сумою податку на прибуток за формулою:

$$P_N = P \cdot \left(1 - \frac{N_P}{100}\right), \quad (6)$$

де N_P – діюча ставка оподаткування прибутку, %.

Для визначення чистого грошового потоку в розрахунковому періоді t (F_t) використовуються як доходи чистий прибуток від реалізації продукції й сума амортизаційних відрахувань, а як видатки – загальна сума інвестиційних коштів. Чистий грошовий потік розраховується за формулою:

$$F_t = P_N + Am - I, \quad (7)$$

де P_N – чистий прибуток; Am – сума амортизаційних відрахувань у періоді t ; I – загальна сума інвестиційних коштів у періоді t .

Розрахунок чистого грошового потоку надалі використовується при визначенні показників економічної ефективності інноваційно-інвестиційних проектів (NPV, IRR, DPP).

Коефіцієнт повернення боргу пропонується визначити шляхом відношення сукупного потоку грошових коштів до мінімально припустимої суми виплати боргу, яка на умовах позики має бути погашена у даному періоді. Очевидно, при коефіцієнті повернення менше "1" неможливо виконати умов позики. Тому розрахункове значення цього коефіцієнта повинне бути вище 1,0 у кожному періоді реалізації проекту, доки не погашена заборгованість, тоді проект має "запас потужності" на випадок непередбачених обставин. При порівнянні кількох альтернатив перед потенційним інвестором (кредитором) перевагу будуть мати ті проекти, у яких значення коефіцієнта повернення боргу буде максимальним.

Коефіцієнт фінансової незалежності розраховується як відношення суми власних коштів до загальної потреби в інвестиційному капіталі для даного інноваційно-інвестиційного проекту. Рекомендоване значення для даного коефіцієнта (0,5-1,0). Це надає впевненості потенційному інвесторові (кредиторові) у тому, що весь позиковий капітал може бути компенсований власністю підприємства. Цей коефіцієнт свідчить фінансову спроможність з погляду незалежності від позикового капіталу.

За допомогою розрахунку запропонованої системи показників з одного боку підприємство, а з іншого – потенційний інвестор, зможуть одержати інформацію про прибутки, збитки і витрати у кожному періоді реалізації проекту, а також прогнози руху наявних грошових коштів, строки і форми погашення позикового капіталу за кожним інноваційно-інвестиційним проектом.

Оцінка ефективності інноваційно-інвестиційних проектів, заснована на концепції дисконтування грошових потоків передбачає розрахунок таких основних показників: чиста поточна вартість (NPV), внутрішня норма окупності (IRR), дисконтований період окупності (DPP).

Розрахунок чистої поточної вартості (NPV) здійснюється за формулою [10, с. 254]:

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{F_t}{(1+r)^t}, \quad (8)$$

де F_t – чистий грошовий потік наприкінці періоду t ; n – життєвий цикл інвестиційного проекту; r – ставка дисконтування; $(1+r)^{-t}$ – поточна вартість грошової одиниці, яка буде отримана наприкінці періоду t при ставці дисконтування r .

Результат порівняння двох або більш проектів з різним розподілом ефекту в часі суттєво залежить від норми дисконту (r). Тому об'єктивний вибір її величини досить важливий.

Розрахунок внутрішньої норми окупності (IRR) також заснований на концепції дисконтування грошових потоків. Обчислення даного показника зводиться до визначення такої ставки дисконтування, при якій поточна вартість очікуваних доходів від проекту дорівнюватиме поточній вартості необхідних грошових вкладень. Визначення такої ставки дисконтування здійснюється ітеративним (trail and error) методом.

Для розрахунку IRR необхідно розв'язати рівняння відносно r [10, с.213]:

$$\sum_{t=0}^n \frac{F_t}{(1+r)^t} = 0. \quad (9)$$

Таким чином, IRR інвестиційного проекту являє собою розрахункову ставку відсотків, при якій NPV, відповідний до цього проекту, дорівнює нулю.

Даний показник найбільш прийнятний для порівняльної оцінки інвестиційних проектів.

Під строком окупності розуміється тривалість періоду, протягом якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнює сумі інвестицій. Для визначення дисконтованого періоду окупності (DPP) можна використовувати вираження [10, с. 220]:

$$\sum_{t=0}^h \frac{F_t}{(1+r)^t} = I, \quad (10)$$

де h – строк окупності; F_t – грошові вступы від реалізації інвестиційного проекту; I – загальна сума інвестиційних коштів.

Строк окупності є також обов'язковим показником на етапі діагностики фінансової спроможності проектів. За даним показником інвестор може оцінити за який строк він може одержати назад капітал, включаючи відсотки. Звичайно, при цьому більш привабливим з погляду інвестора буде проект з мінімальним строком окупності.

Запропонований методичний інструментарій передбачає використання мінімально допустимої кількості показників, які мають бути обов'язково враховані на стадії попередньої експертизи та відбору інноваційно-інвестиційних проектів. Це дозволяє швидко обрати проект (проекти) з кількох альтернатив для більш детальної, поглибленої діагностики.

Запропонований підхід до діагностики фінансової спроможності інноваційно-інвестиційних проектів може бути використаний на практиці у більшості випадків на промислових підприємствах України, а також іншими суб'єктами інноваційно-інвестиційної діяльності.

Література:

1. Микитюк П.П. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств : монографія / П.П. Микитюк. – Тернопіль : Тернограф, Тернопільський національний економічний університет, 2009. – 304 с.
2. Перерва П.Г. Трансфер технологій : монографія / П.Г. Перерва, Д. Коциски, Д. Сакай, М. Верешне Шомоши. –Х. : Віровець А.П. "Апостроф", 2012. – 668 с.
3. Ястремська, О.М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства [Текст]: навч. посібник / О.М. Ястремська / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2006. – 191с.
4. Проблеми і перспективи ринково-орієнтованого управління інноваційним розвитком : монографія / за ред. д.е.н., професора С.М. Ілляшенко. – Суми : ТОВ "друкарський дім "папірус", 2011. – 644 с.
5. Осецький, В. Л. Інвестиції та інновації: проблеми теорії і практики [Текст]: монографія / В.Л. Осецький. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 412 с.
6. Бузько И.Р. Стратегическое управление инвестициями и инновационная деятельность предприятия] / И.Р. Бузько, Е.В. Варганова, А.А. Голубенко / Восточноукраинский национальный ун-т им. Владимира Даля. – Луганск: Издательство Восточноукраинского национального ун-та им. В. Даля, 2002. – 176 с.
7. Смолінська Н.В. Методичні підходи до оцінювання рівня інноваційної спроможності підприємства / Н.В. Смолінська // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – С. 215-221. – Режим доступу : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>.
8. Кондрашихін А.Б. Інвестиційна діяльність в ринкових умовах господарювання : навч. посіб. для студ. ВНЗ, які навч. за освіт.-проф. прогр. бакалавра галузі знань "Економіка і підприємництво" / А.Б. Кондрашихін, Т. В. Пепа, Т. М. Качала; Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси, 2010. – 335 с.
9. Гетьман О.О. Економічна діагностика: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 307 с.
10. Бирман Г. Экономический анализ инвестиционных проектов / Г. Бирман, С. Шмидт / Пер. с англ. под ред. Л.П. Бельх. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 631с.
11. Financial Management and Analysis. Second Edition / Frank J. FRANK J. Fabozzi, Pamela P. Peterson. – Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2003 – 1008 p.

Rymkina M.S.

PhD student

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

HOW TO CHOOSE TECHNIQUES ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF ENTERPRISE IN UKRAINE

This article is devoted to consideration the problem of choosing techniques assessing the effectiveness of management of socio-economic development of enterprise in Ukraine in the context of globalization. The significance of the theoretical legacy is the possible further application of the results obtained in practice. Therefore, further research is urgent need for the implementation of choosing techniques assessing the effectiveness of management of socio-

**Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»**

**Publishing house «BREEZE»,
Montreal, Canada**

PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF BUSINESS

Collection of scientific articles

Volume 1

Passed for printing 28.11.2014. Appearance 27.10.2014.

Format 60x84/16.

Conventional printed sheets 24,3. Circulation 300 copies. Order 15.

Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2014

For permission to use material from this text, please contact the publisher at:

Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada
88, 2-th avenue, Lasalle H8P 2G2,
Tel.: +380688517552

ISBN 978-1-926711-19-5